

Den kongelige engelske Landbrugskommissions
foreløbige Betænkning.

Ved **Rudolf Schou**,
Sekretær i det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Fra denne Kommission, som nedsattes i September Maaned 1893 med den Opgave at undersøge den i Landbruget herskende Nød og bringe Midler i Forslag til dens Afhjælpning, er for kort Tid siden afgivet en foreløbig Beretning. Som man kunde vente sig, i et saa omfattende og indgribende Spørgsmaal som det foreliggende, er det ikke lykkedes at tilvejebringe Enighed om Midler til Afhjælpning af Nøden, medens der i det Væsentlige er Enighed om Sagens store Vigtighed. Et Mindretal tager dog en bestemt Afstand fra Betænkningen, idet det erklærer det for uforsvarligt at fremkomme med saa vidtgaaende Forslag paa Grundlag af en foreløbig Betænkning.

Den engelske Landbrugskommission har arbejdet paa samme Maade som andre engelske Parlamentskommissioner, nemlig ved at foranstalte afhørt en overordentlig stor Mængde Personer, som ved deres Kjendskab til Opgaven ere i Stand til paa den ene eller anden Maade at give Bidrag til dens Belysning; dog har Landbrugskommissionen engageret særlig kyndige Personer, som grevskabsvis have anstillet Undersøgelser paa Stedet og indsendt Specialrapporter for hvert Grevskab, hvilke rumme Masser af overordentlig interessante Enkeltheder, som dog for Udlændingen ere mindre betydningsfulde. Kommissionen har da, paa Grundlag af disse Rapporter

og de andre Oplysninger, den ad anden Vej har indhentet, og som ligeledes ere meget grundige, afgivet sin foreløbige Betænkning, idet den mener ikke at kunne forsvare at vente med at fremkomme med en saadan foreløbig Beretning, indtil den endelige Bearbejdelse af det store Materiale er tilendebragt, og mener at kunne forsvare Fremkomsten af Forslagene dermed, at den har indsamlet alle ønskelige Oplysninger, at disse have overbevist den om at den nuværende Situation for Landbruget er yderst alvorlig, og at det vilde være uforsvarligt at afvente den endelige Beretning, inden der gjøres Skridt til at erholde de til Indførelse af visse Reformers nødvendige Finansbevillinger.

De anstillede Undersøgelser have givet det Resultat, at der nu er betydelig Forskjel paa Nedgangen i Landbrugets Rentabilitet i de forskjellige Egne, men at der i alle Egne er en Tilbagegang, og at denne Tilbagegang er begyndt for 12 à 15 Aar siden. I mange Distrikter har den været saa stærk, at den har været ganske ødelæggende. Prisfaldet paa Landbrugsprodukter er, af alle de indkaldte Vidner, angivet at være Hovedgrunden til Tilbagegangen. Kommissionen er af den samme Mening og antager ingenlunde, at de Foranstaltninger, den vil foreslaa, paa nogen Maade skulde kunne ophæve den ved Prisnedgangen fremkaldte Misère, men mulig bidrage til at standse Tilbagegangen.

Vidnerne have været enige om, at det dyrkede Areal bør befries for nogle af de Byrder, som hvile paa det, ligesom der er et almindeligt Ønske om Statslaan til Indførelse af Forbedringer i Landbruget.

A. De paa Jorden hvilende Afgifter.

Det har stor Betydning ved Bedømmelsen af Landbrugets Tilstand, at komme til Kundskab om de paa Jorden hvilende Byrder overstige hvad Jorden kan bære

og om de staa i Misforhold til de Byrder, som bæres af andre Klasser af Ejendomme. Der er jo ingen Tvivl om, at overdrevne Byrder tvinge Landet ud af Drift, og denne Virkning er allerede sporet i visse Egne af Storbritannien. Og i andre Tilfælde ville de overdrevne Byrder medføre, at det bliver umuligt at foretage Forbedringer, som kræve Forskud af Kapital, det være sig ved Anskaffelse af Bygninger og Maskiner eller ved Udførelse af Grundforbedringer; og undlader man disse tidsnødvendige Forbedringer, da vil det i første Linie være til Skade for selve Landbruget og derefter til Skade for hele Samfundet. De Skatter, som hvile paa engelske Landmænd ere:

- 1) »Land Tax«, som ene bæres af Landbruget men oprindelig var bestemt at skulle bæres af alle Samfundsklasser. Det er tilladt mod Indbetaling af et, paa nærmere angivet Maade fastsat Beløb, at løsgjøre sig for Forpligtelsen til at betale denne Skat, som altsaa oprindelig var en personlig Indkomstskat, men efterhaanden er blevet en Skat paa det dyrkede Areal aarlige Værdi. Indløsningen af denne personlige Skat har saaledes faaet en langt større Rækkevidde end oprindelig bestemt, idet det var Meningen, at en Person skulde kunne indløse Skatten for sin Levetid, men ikke for sin Ejendoms fremtidige Indtægt.
- 2) Kongelige Skatter. »Land Tax« bæres som sagt udelukkende af Landejendomme. De kongelige Skatter paalægges alle faste Ejendomme efter den Indtægt disse give.
- 3) Lokale Skatter. Udredelsen af de lokale Skatter paahviler udelukkende mindre end Halvdelen af Landets Areal, som i Forvejen er belastet med en større Del af de kongelige Skatter (se nedenfor). Dog er i de senere Aar Staten traadt støttende til ved at yde Kommunerne Tilskud til Udredelsen af Udgifter ved bestemte Foretagenders Udførelse.

I. Afgiften af Jord (Land Tax.)

Saa langt tilbage som til 1692 var denne Skat i Virkeligheden en Skat paa Formuen i udvidet Forstand,

idet personlig Ejendom ligesaa meget var Gjenstand for Beskatning som Landejendom. Indtægter og Lønninger hidrørende fra anden Virksomhed vare ogsaa beskattede, saa selve Skatten var oprindelig en Indkomstskat. Det fremgaar ogsaa tydelig af nævnte Lov af 1692, hvori siges: »at enhver Person eller Institution, som besidder rede Penge, Gods, Varer, Industriprodukter eller andre Værdier inden eller udenfor Rigets Grænser skal betale 4 sh. pr. Lstr. (= 20%) af den aarlige Indtægt deraf, ligesom det i en senere § bestemmes, at den samme Afgift skal svares af Handlende og deres Personale, altsaa i Virkeligheden en Indkomstskat af 20%. 1697 blev Afgiften forandret til sin nuværende Form, idet det blev bestemt, at der aarlig skulde opkræves et bestemt Beløb for hele Kongeriget, og dette Beløb paalignedes da de enkelte Grevskaber og Byer med en Kvotadel, hvilken fastsattes af en særlig Øvrighed. Loven fornyedes dernæst aarlig i over 100 Aar og endnu i Loven af 1797 blev Beskatningen af den personlige Ejendom saa stærkt pointeret som nogensinde. Men trods Lovens Bud var Beskatningen af personlig Ejendom efterhaanden svundet ind til et Minimum, hvorfor Mr. Pitt i 1798 gennemførte en Lov, som fastsatte, at Beskatning af personlig Ejendom er permanent men med Ret for Skatteyderne til Udløsning. Bestemmelsen fornyedes i 1833. Det er umuligt at finde Grunden til, at den personlige Indkomstskat var et Fejlgreb, den maa formodentlig søges i, at der ikke var angivet nogen fyldestgjørende Maade at ansætte Indtægten paa. Uregelmæssigheden i den nuværende Fordeling af »the land Tax« er meget stor, og der er tillige ingen Tvivl om, at den oprindelige Fordeling af Kvotadelene mellem Grevskaberne og Byerne var uretfærdig, og at en stærk Overvurdering af Ejendommene i nogle Egne og lige saa stærk Undervurdering i andre har gjort Uretfærdigheden ligefrem skrigende. Som Exempel kan anføres, at Herfordshire i 1797 betalte c. 41,500 Lstr., medens Lancashire betalte c. 21,000 Lstr.;

det førstnævnte Grevskab blev altsaa den Gang anset for at være dobbelt saa meget værd som det sidstnævnte, medens efter de nuværende Forhold Lancashire er 14—15 Gange saa meget værd som Herfordshire. Og indenfor Grevskabet er ingen Omfordeling mellem Kommunerne tilladt. Den Andel, som Grevskaberne skulle have af Kommunerne, hviler endnu i det Væsentlige paa Fordelingen af 1692. Hver Kommune har saaledes at betale sin Kvotadel af det Beløb, som skal opkræves efter »the Land Tax Act«. Indenfor Kommunen gjør imidlertid store Vilkaarligheder sig gjældende, thi for Begrebet »aarlig Indtægt« findes ingen Definition, hvorfor Afgiften ikke falder ligelig paa de forskellige Ejendomme. I nogle Kommuner paalignes de efter Taxation af Indtægten, i andre efter Værdien af Ejendommen; i nogle ansætter Skattekommissionen aarlig Afgiften for hver Ejendom, i andre sætte de det samme Beløb fra Aar til Aar for de samme Ejendomme, og det synes som om Vanskeligheden ved at træffe nye og retfærdigere Ansættelser er forøget ved ufuldstændige Optegnelser om de Ejendomme, for hvilke Afgiften er blevet afløst. I 1798 blev Afgiften gjort afhængig af Indløsning af de personlige Skatteydere, og i 1893 var c. 855,000 Lstr. indløst, medens c. 1 Mill. Lstr. ikke var indløst. I de senere Aar er Indløsningen blevet sjældnere, idet kun de Ejere, hvis Ejendomme stige i Værdi paa Grund af Nybygninger, Anlæg af Jærnbaner o. s. v., i hvilket Tilfælde Indløsningen er i Ejernes Interesse, indløse Afgiften; Indløsningssummen ansættes nemlig efter de foregaaende Aars Indtægt. Resultatet er blevet, at Afgiften kommer til at bæres af de fattigste Ejendomsbesiddere i Kommunen eller af dem, som forbedre deres Ejendom mindst. Foruden den omtalte Million Lstr. opkræves stadig en betydelig Sum af dem, som betale »Land Tax«, og denne Sum gaar ikke ind i de offentlige Midler, idet den benyttes til at betale Optrækerne (indtil 5 Lstr. pr. Kommune); da der er over 15,000 Kommuner, er det en betydelig Forøgelse,

der saaledes fremkommer, og som betaales som Tillæg til Skatten.

Desværre er denne Skat højest i de Egne, som have lidt mest af Trykket, nemlig Norfolk, Suffolk, Essex, Lincoln og Wiltshire, som ogsaa ved den oprindelige Fordeling synes at være blevne stærkt belastede. I en Kommune i Essex er Afgiften i Løbet af 15 Aar stegen fra 6 % til 20 %, og Stigning af Procenten er i det Hele ret almindelig.

Fuldstændig at ophæve denne Skat, som fra at være en Indkomstskat er gaaet over til væsentlig at være en ulige og uretfærdig Beskatning af en Del af det i England dyrkede Areal, kan der vanskelig være Tale om, da den er afløst paa saa mange Ejendomme. Den eneste Udvej synes at være at finde en Form for en lettere Indløsning af den endnu ikke indløste Del, som for Tiden kun kan indløses ved Salg paa 33 eller 34 Aar. Kommissionen foreslaar dette, samt at der fixeres en Maximums Procent, som maa opkræves i »Land Tax«.

Fra flere Sider er det blevet paastaaet, at »Land Tax« ikke kan regnes for andet end en paa Ejendommen hvilende Renteydelse, som er overtaget ved Kjøbet. Kommissionen kan ikke indrømme, at denne Betragtning er forsvarlig, thi der er en betydelig Forskjel paa en frivillig overtaget Renteydelse og en af Parlamentet fastsat Skat, som skal svares af alle Værdier og Indtægter, og som efterhaanden er gaaet over til at blive baaret af en enkelt Klasse Ejendomme. Endvidere er det paastaaet, at en Afgift, som har været opkrævet i saa mange Aar, bæres ligelig af hele Landet; akkurat det Modsatte er Tilfældet, idet Skattens Fordeling bliver mere og mere uretfærdig og ulige jo længere Tiden gaar. Direktøren for den indenlandske Skattekommission har udtalt som sin Mening, at Afgiften i de senere Aar tynger haardere paa Jorden i mange Egne, end den gjorde før, og at han ikke kan indse, at en Skat ophører at være Skat, fordi den har været betalt i mange Aar.

II. De almindelige kongelige Skatter.

Da den direkte lokale Beskatning udelukkende bæres af Jord, af hvilken en aarlig Indtægt kan ansættes, har Kommissionen fundet det nødvendigt at undersøge, hvorledes de kongelige Skatter paalignes denne Jord og andre Ejendomme, og gjort en Sammenstilling af Værdien af hver af disse to Slags Ejendomme, idet man saa meget som mulig har skjelnet mellem Agerjord og anden Jord. Generaldirektoratet for de indenlandske Skatter (Inland Revenue Commission) har angaaende dette Spørgsmaal oplyst, at der findes:

Tabel I.

Ejendomme	Aarlig Værdi Kr.	pCt.
Jord	c. 908,544,000	11,36
Anden afgiftssvarende Ejendom ...	» 2,923,648,000	36,56
Ikke afgiftssvarende Ejendom.....	» 4,164,869,000	52,08
	Kapitaliseret Værdi Kr.	
Jord	c. 20,000 Mill.	10,12
Anden afgiftssvarende Ejendom....	» 56,261 —	30,53
Ikke afgiftssvarende Ejendom.....	» 109,343 —	59,35

Af disse Tal fremgaar, at afgiftssvarende Ejendom udgjør knap Halvdelen af samtlige Ejendomme, naar man regner efter den aarlige Værdi og godt $\frac{2}{5}$, naar man regner med den kapitaliserede Værdi.

De kongelige Skatter, som bæres af disse 3 Klasser af Ejendomme, vare i 1894—95 følgende: (se Tabel II).

Naar den nye Arveafgift, som er fastsat ved Lov af 1894, træder i fuld Kraft, vil der i Arveafgift blive betalt c. 47 Mill. Kr. mere end der i 1894—95 blev betalt, og denne Afgift vil sandsynligvis blive baaret i følgende Forhold: (se Tabel III).

Tabel II.

Ejendomme	Beløb	pCt.	Afgift pr. 100 Kr. af den aarlige Værdi	Afgift pr. 100 Kr. af Kapital- værdien
	Mill. Kr.		Kr.	Kr.
Landejendomme	60	12,30	6,65	0,31
Andre afgiftssv. Ejendom.	184	37,47	6,30	0,32
Ikke afgiftssv. Ejendomme	250	50,23	5,94	0,22
Fraregnet indløst »Land Tax«.				
Landejendomme	74	14,37	8,04	0,39
Andre afgiftssv. Ejendom.	187	36,96	6,43	0,33
Ikke afgiftssv. Ejendomme	250	48,67	5,94	0,22
Indbefattet indløst »Land Tax«.				

Tabel III.

Ejendomme	Beløb	pCt.	Afgift pr. 100 Kr. af den aarlige Værdi	Afgift pr. 100 Kr. af Kapital- værdien
	Mill. Kr.		Kr.	Kr.
Landejendomme	10,8	22,22	0,89	0,05
Andre afgiftssv. Ejendom.	18,0	37,04	0,62	0,03
Ikke afgiftssv. Ejendomme	18,0	40,74	0,47	0,015

Af ovennævnte Tal fremgaar, at den afgiftssvarende Ejendom, foruden at bære alle Landets direkte lokale Skatter, bærer betydelig mere end retfærdigt af de kongelige Skatter, hvad enten man som Grundlag for Beregningen bruger den aarlige eller den kapitaliserede Værdi, og at denne Uretfærdighed vil blive forøget, naar den nye Arveafgift træder i Kraft. Alle Klasser af afgiftssvarende Land er ugunstig stillet i Sammenligning med ikke afgiftssvarende med Hensyn til Ydelsen af

kongelige Skatter, men særlig er Agerjorden ilde stillet og vil blive værre stillet Aar for Aar, hvis der ikke tages Forholdsregler derimod. Hvor Jord er kjøbt, som Afgiften er indløst for, er den selvfølgelig betalt med højere Priser end den Jord, hvor Afgiften ikke er indløst.

Under disse Omstændigheder er Kommissionen absolut af den Mening, at det er umuligt at lade den indløste Afgift ude af Betragtning, naar man skal bestemme Forholdet mellem Landejendommene og anden afgiftssvarende Ejendoms retfærdige Deltagelse i Udredelsen af de kongelige Skatter. I denne Forbindelse maa erindres en Opfordring fra særlig sagkyndig Side om at udarbejde et Reglement for Indløsning af Afgiften. Det vilde øjensynlig blive skjæbnesvangert for et gunstigt Resultat af enhver Form for frivillig Indløsning af Afgiften, hvis Lovgivningsmagten vilde handle ud fra den Forudsætning, at Ansættelsen af den Del af de kongelige Skatter, som skal bæres af Landejendomme og anden afgiftspligtig Jord, sker uden Hensyn til den indløste Afgift.

Forudsætter man, at ikke afgiftssvarende Ejendom skulde have deltaget i Udredelsen af de kongelige Skatter i samme Forhold som de afgiftspligtige, da vilde disse første komme til at betale c. 83 Mill. Kr. mere end de nu betalte, naar man regner en Afgift af 8% af den aarlige Værdi, og regnes der med 0,39 Kr. af 100 Kr. kapitaliseret Værdi, vilde de ikke afgiftssvarende Ejendomme komme til at betale i kongelige Skatter c. 215 Mill. Kr. mere end de nu betale.

Hvis paa den anden Side Landejendomme og anden afgiftspligtig Jord havde betalt kongelige Stater efter Forholdet 5 Kr. 94 Øre pr. 100 Kr. af den aarlige Værdi eller 0,22 Kr. pr. 100 Kr. af den kapitaliserede Værdi, da vilde disse Klasser af Ejendomme have betalt henholdsvis 23 Mill. Kr. og 91 Mill. Kr. mindre end de have betalt i 1894—95.

Af ovenstaaende Sammenstilling, som er foretagen

med den størst mulige Nøjagtighed af Statens Embedsmænd, fremgaar, at de kongelige Skatter ikke ere regelmæssig fordelte mellem de 3 Klasser af Ejendomme: Landejendomme, som for Tiden lide under et stærkt økonomisk Tryk, maa bære en uforholdsmæssig Del af disse Skatter, hvorfor det maa anses for ønskeligt at Lovgivningsmagten søger at formindske denne Uretfærdighed.

III. Lokale Skatter.

De lokale Skatter bæres ene af mindre end Landets halve Areal og falder væsentlig paa de Klasser af Ejendomme, som bære de kongelige Skatter.

Alle de Forpagtere, som have været afhørte af Kommissionen eller dens Kommissairer, have været enige om den Uretfærdighed, som det nuværende System for Udredelsen af de lokale Skatter frembyder, samt om Nødvendigheden af dets Omordning. Det er atter og atter fremhævet for Kommissionen, at Ejere og Brugere af Landejendomme blive beskattede for Formaal, som de ingen Interesse have af, at Landejendommens Skatteevne er blevet stærkt reduceret, at Agerland maa bære en uforholdsmæssig Del af de lokale Skatter, naar Hensyn tages til Landbrugsprodukternes Værdi, at mange af Afgifterne paa Grundejendomme i Virkeligheden ere kongelige Skatter og som saadanne bør bæres af alle Klasser af Ejendomme, og endelig at hele Spørgsmaalet om den lokale Beskatning burde blive taget under Behandling, saaledes at alle Klasser af Befolkningen komme til, efter deres virkelige Skatteevne, at deltage i Udredelsen af Fattig-, Skole-, Aandssvage-, Politi- og Retsudgifter, som nu hovedsagentlig bæres af Landbruget. De afhørte Vidner have været meget enige om Ønskeligheden af en Forandring, som gaar ud paa, at Landbruget lettes for en Del af dets Byrder, medens Vidnerne som rimeligt er, have havt afvigende Meninger om, hvorledes dette bedst kan ske.

Blandt andre Forslag ere følgende blevne fremsatte, nemlig at de kongelige Skatter afholder Udgifterne ved flere lokale Foretagender af national Betydning end de gjøre for Tiden, at »Land Tax« overtoges af Grevskabsraadene og anvendes til Hjælp for de lokale Skatter, og at Landejendomme kun beskattes i Forhold til Værdien af deres Produkter.

Det fremgaar af de indsamlede Oplysninger, at den lokale Skatteprocent i Aarene 1868, 1890 og 1891 synes at have været noget lavere end i Begyndelsen af dette Aarhundrede, før Kornlovene bleve tilbagekaldte. Men Gjennemsnitsskatteprocenten er stegen siden 1891. Det er en vanskelig Sag at drage en Sammenligning mellem Skatteprocenten i forskellige Dele af Landet og i forskellige Aar. Forskjellen er ikke stor i de sidste 50 Aar; er der en Nedgang, da skyldes denne væsentlig Nedgang i Fattigskatten. Det er en bekjendt Sag, at Fattigvæsenet blev meget slet administreret for en Del Aar siden, og man maa fastholde, at den høje Skatteprocent, som til Tider eksisterede af disse Grunde og begrundet paa den høje Hvedepris, ikke paa nogen Maade kan benyttes som Begrundelse af de stadige nye Skattepaalæg for nationale Formaal siden Fattiglovene blev forbedrede og Kornloven ophævet. Af en Beretning om en Undersøgelse fra 1834 fremgaar det tydelig, at adskillig Jord var gaaet ud af Drift, paa Grund af at det var ganske umuligt at faa Forpagtere selv til den laveste Afgift, dog særlig i de Kommuner, hvor Stigningen af Fattigskatten holdt Farmerne i stadig Uro og Ængstelse, og der er ingen Tvivl om, at under Landbrugets nuværende Tilstand vil enhver hurtig Stigning af Skatterne bringe samme Resultat. Denne Fare har, efter Kommissionens Mening, ikke været taget tilstrækkelig i Betragtning af Lovgivningsmagten, naar den har paalagt Landejendommene nye Skatter og Afgifter. Man kan ogsaa anføre Exempler paa, at Parlamentet er blevet misledet, naar det har paalagt nye Skatter; saaledes blev

Parlamentet i 1870, da det behandlede en Skolelov, forsikret om, at Skoleskatten ikke vilde komme til at overstige $1\frac{1}{4}\%$. Det virkelige Resultat har været, at af 2215 Kommuner i England og Wales har Skatten kun i 238 ikke overskredet $1\frac{1}{4}\%$; i 684 var den c. 2% ; i 652 c. 3% , i 349 c. 4% , og i 292 var den over 5% , og det synes, som om Procenten er i stadig Stigning. Hele Skolevæsenet maa betragtes som en national Sag, og Udgifterne dertil bæres nu for en stor Del af Landbruget, altsaa af en enkelt Klasse af Folket.

Kommissionen er ogsaa gjort opmærksom paa, at en Stigning af de lokale Skatter kan ventes i en nær Fremtid, hvor den ikke allerede har fundet Sted. Ifølge en ny Lov om Ordning af Sundhedsvæsenet og om offentlig Belysning af Veje samt om Foranstaltninger for den offentlige Sikkerhed, skal der, særlig i Kommuner hvor større Vandaflednings- og Vandforsyningsanlæg samt hvor Oplag af Affaldsstoffer fra Byerne findes, træffes omfattende Forholdsregler, og disse skulle tildels bekostes af Kommunens Beboere, som kun have meget ringe Interesse i disse Arbejders Udførelse.

Der er ingen Tvivl om, at Landbrugets Skattebyrde til Trods for en forbedret Administration af Fattigloven, i mange Sogne er steget betydelig i de senere Aar; ej heller er der Spørgsmaal om, at denne Stigning vilde have været langt større og mere almindelig, om ikke der af de kongelige Skatter var givet noget Tilskud til Kommunernes Udgifter, og hvis ikke Jærnbaner og lignende Værdier vare blevne beskattede stærkere i de senere Aar, hvilket i nogle Egne har mere end opvejet den Nedgang i Skatteansættelsen, som har sin Grund i Landejendommenes Fald. Med Hensyn til denne Nedgang maa man dog erindre, at da Landejendomme yde en større Del af de kongelige Skatter end ikke afgiftspligtige Ejendomme, betale de under det nuværende Skattesystem en forholdsvis større Del end de afgiftsfrie Ejendomme af de Bevillinger og Subventioner, som Statskassen udreder,

idet de i Forvejen have betalt en stor Del af disse Penge; de forøgede Beløb, som udredes af Jærnbanner o. lign. Værdier ere iøvrigt meget ulige fordelte over Landet. Det var oprindelig Hensigten, at alle Samfundsklasser skulde, i Forhold til deres Evne, udrede Udgifterne til Fattig-, Skole-, Aandssvage-, Politi- og Retsvæsen m. m., og lige indtil 1840 findes der Afgjørelser, som gaa ud paa, at Skibe og Varelagre, som nu ere fritagne, vare pligtige til at deltage i Udredelsen af Fattigskatten. Grunden til denne Fritagelse laa ikke i nogen Parlamentsbeslutning, men i Vanskeligheden ved at beskatte disse Næringsveje lokalt. Disse Vanskeligheder førte til Gjen-nemførelse af en Lov af 1840, ved hvilken Skibe og Varelagre fritoges for lokal Beskatning. Denne Lov blev under Overvejelserne om hele Skattespørgsmaalet vedtaget aarlig. Hvis Loven ikke fornyes, vil en stor Klasse Personer, som nu ere fritagne for Beskatning, blive skattepligtige i Henhold til den gamle Lov.

Kommissionen anser det dog ikke for ønskeligt, at man undlader at forny denne aarlige Lov, da man saa vilde vække de Vanskeligheder til Live, som foranledigede Lovens Vedtagelse. Derimod er Kommissionen af den Mening, at Retfærdigheden byder, at saavidt det praktisk taget er muligt, skulle alle være med til at betale til saadanne lokale Foranstaltninger, som ere af national Betydning, hvilket er saa meget rimeligere, som der ingen Tvivl er om, at Grunden til, at Loven af 1840 ikke er gjort permanent men aarlig, netop er, at man ikke vilde fastslaa, at visse Klasser ere undtagne fra Deltagelse i den lokale Beskatning; for at raade Bod paa Uretfærdigheden er der ogsaa fra Tid til anden givet Bevillinger fra Statskassen til Hjælp for den lokale Beskatning.

Kommissionen ser meget vel, at det er vanskeligt pludselig at indføre et retfærdigt Forhold mellem afgiftssvarende og ikke afgiftssvarende Ejendommers Deltagelse i Udredelse af de kongelige og lokale Skatter; men netop det, at de lokale Skatter stige (de ere fra 1868 til 1893

stegne fra c. 300 Mill. Kr. til c. 543 Mill. Kr.) medfører, at den uretfærdige Fordeling ligeledes er i Stigning.

I Skotland paalignes forskellige Skatter paa Landejendommene efter en Fjerdedel af Værdien, medens paa andre Ejendomme efter den fulde Værdi; i England og Wales paalignes samme Skatter efter den fulde Værdi. I Skotland er denne gunstige Stilling for Landbruget frivillig blevet akcepteret af en Mængde Kommuner og ikke alene af Landkommuner, hvor Landbrugerne ere i Majoritet, men i det overvejende Antal Byer med en Befolkning paa over 10,000, nemlig i 21 af 31 Byer. Allerede i 1850, da Forskjellen mellem Indtægten af Landejendom og anden Ejendom var langt fra saa stor som den er nu, udtalte en meget anset Skotte Tilslutning til denne Fordeling af en Del af Skatterne i følgende Udtryk: Der er ingen Tvivl om, at, i Almindelighed taget, den Mand, som ejer et Hus, af sin Indtægt udreder en større Afgift paa Grund af den større Indtægt, Huset sættes til, end en Landmand, som har en Landejendom, udreder, regnet efter den aarlige Værdi af hans Ejendom; man er saaledes inde paa en Indkomstskat, uden at man søger Oplysning om hver Enkelts Indtægt. Denne Betragtning er i Overensstemmelse med et fra Overtilsynsraadet udsendt Cirkulære, i hvilket Kommunalbestyrelserne opfordres til at søge en Beskatning gennemført, som tager Hensyn til, at Landejendomme i Forhold til deres Værdi beskattes mindre end andre Ejendomme. Hvor Hensyn hertil er taget, og det er særlig i blandede Kommuner, har der været Tilfredshed med Systemet, som derfor maa ønskes anvendt mere almindelig, end det endnu er, og da navnlig ogsaa udenfor Skotland. Kommissionen udtaler da ogsaa Ønske om, at Landejendomme kun skulle bære deres Del af de nævnte Skatter efter en Fjerdedel af deres kapitaliserede Værdi, medens andre Ejendomme skulle bære dem efter deres fulde Værdi.

Adopteres dette System, vil Procenten af de lokale Skatter stige noget i alle Landbrugsdistrikter, med mindre

Stigningen udlignes ved Tilskud fra Statskassen. Kommissionen anbefaler derfor, at der af Statskassen gives et Tilskud, som fordeles mellem de lokale Autoriteter, og som staar i Forhold til de forøgede Afgifter, som ville blive paalagte de andre Klasser af Ejendomme. Man reserverer sig dog imod, at dette Tilskud faar nogen Indflydelse paa det Statstilskud, som efter Kommissionens Mening bør gives til Afholdelse af Udgifter ved Foranstaltninger af Betydning for hele Landet, og som nu udredes af de lokale Skatter.

Det maa tilføjes, at Hensigten med dette Tilskud er, at det med Tiden skal komme Jordejerne til Gode; men i første Linie vil det blive en Lettelse udelukkende for de nuværende Brugere af Jorden, idet der maa træffes saadanne Bestemmelser, at ingen Ejer, som ikke driver Jorden selv, kan faa Del i Tilskudet før efter Udløbet af de nuværende Kontrakter; naar nye Forpagtningskontrakter oprettes, bør Ejerne kun blive delagtige i Godtgjørelsen i de Tilfælde, hvor Skatten er taget i Betragtning ved Fastsættelsen af den nye Afgift; hvis Landbrugets trykkede Tilstand vedbliver, vil det kun være i Undtagelses-tilfælde, at Jordejerne blive i Stand til at erholde en, som Følge af de formindskede Skatter, forøget Forpagtningsafgift. Tillige bemærkes, at de fleste Klager over Beskatningen ere fremførte af Forpagtere, hvilket maa tages som Udtryk for, at det navnlig er denne Klasse, som er trykket af den nuværende Ordning og længes efter en snarlig Forandring.

B. Laan til Udførelse af Grundforbedringer.

En fremragende Plads i de Foranstaltninger, som efter Kommissionens Mening bør bringes til Udførelse, og som kræve Parlamentets særlige Opmærksomhed, indtager lettere Adgang til Laan.

De store Fordringer, som stilles til Jordejerne om forøget Udlæg til Forbedringer, som ere nødvendiggjorte af den Forandring, Landbruget er undergaaet, i Forbin-

delse med en betydelig Reduktion i Forpagtningsafgifterne, som er almindelig i mange Dele af Landet, samt de stigende Skatter, har bragt Ejerne i en saadan Stilling, at de i Reglen ere ude af Stand til at afholde Udgifterne ved nye Forbedringer; hvis der ikke sker en Nedsættelse af den nuværende Rente, og Laanene gjøres amortisable over en længere Række af Aar, ville Ejerne mangle Evne til at betale Forbedringerne.

De afhørte Vidner vare omtrent enige om Nødvendigheden af, at der tages Forholdsregler i den angivne Retning; særlig henleddes Opmærksomheden paa de Oplysninger, som ere givne af den nuværende Finansminister Sir Hicks-Beach med Hensyn til Udlaan af offentlige Midler til Bygning af Arbejderboliger, Deling af nuværende Ejendomme i mindre Dele, Bygning af lette Jærnbaner og til Landbrugsforbedringer i Almindelighed.

De afhørte Vidner vare alle enige om, at Laan til Udførelse af permanente Forbedringer i Landbruget paa læmpelige Vilkaar maa ydes af Regjeringen, idet det vilde frembyde de største Vanskeligheder at erholde disse paa anden Maade.

Mr. Elliott, Sekretær i Landbrugsministeriet, antog, at Regjeringens Evne til at yde Hjælp i den anførte Retning er mere begrænset end antaget af mange af Vidnerne. Han begrundede denne Antagelse derpaa, at til Forbedring af de arbejdende Klassers Boliger, om hvilket der var fuld Enighed i Parlamentet, har Skattekamret ikke været i Stand til at yde Laan til lavere Rente end $3\frac{1}{8}\%$ for 20 Aar, $3\frac{1}{4}\%$ for 30 Aar, $3\frac{3}{8}\%$ for 40 Aar og $3\frac{1}{2}\%$ for 50 Aar. Til Renten maa lægges Amortisering, idet der ikke findes noget Precedens for Ydelse af Laan fra Regeringen, uden at der er stillet Fordring om periodisk Tilbagebetaling, hvorved den aarlige Ydelse bliver i Gjennemsnit ved Laan paa 20 Aar $6\frac{3}{4}\%$, paa 30 Aar 5% , paa 40 Aar $4\frac{1}{2}\%$ og paa 50 Aar 4% . Mr. Elliot oplyste endvidere, at Ejendomsbesiddere, som have uindskrænket Dispositionsret

over deres Ejendomme, i Almindelighed ad privat Vej kunne skaffe mere fordelagtige Laan, end ved at laane af Regeringen. Renten af en Prioritet paa lang Aarrække er ikke væsentlig højere end hos Regeringen, og Ejendomsbesidderne kunne selv træffe Bestemmelse om at Tilbagebetalingen finder Sted, naar det er ham belejligt. Ejere med begrænset Ejendomsret og Ejere, hvis Ejendomme allerede ere behæftede, komme i et andet Forhold. Særlige Love have været nødvendige for at give disse Tilladelse til at belaste slige Ejendomme med Udgifterne til Forbedringer, som i alle Tilfælde skulle tilbagebetales i en bestemt Aarrække. En saadan Bestemmelse er altsaa i Overensstemmelse med Betingelserne for Regeringens Laan; der er 4 Selskaber, som udlaane paa disse Vilkaar og hvis Laanebetingelser ere følgende:

Renten, som disse Selskaber beregne sig, er $3\frac{7}{8}$ — 5% for 31 Aar, 3 — $4\frac{1}{2}\%$ for 25 Aar og 4 — $4\frac{1}{2}\%$ for 20 Aar. Gaar man ud fra, at Parlamentet er villigt til at udlaane af de offentlige Midler paa ovennævnte Betingelser ($3\frac{1}{8}\%$ for 20 Aar, $3\frac{1}{4}\%$ for 30 Aar, $3\frac{3}{8}\%$ for 40 Aar og $3\frac{1}{2}\%$ for 50 Aar), da vil der heraf flyde en afgjort Fordel for Livsfæsterne (life tennant), en Fordel, som vil blive væsentlig større, hvis Tilbagebetalingsbetingelserne forandres noget.

Af de Oplysninger, som ere forelagte Kommissionen fremgaar det, at Afbetalingstiden har meget større Indflydelse paa den aarlige Ydelse end selve Renten, idet en Udvidelse af Afbetalingstiden fra 25 til 30 Aar med Hensyn til den aarlige Ydelse er det samme som 1% . I Landforbedringsloven af 1864 er den længste Tilbagebetalingstid sat til 25 Aar; Landbrugsministeriet er af den Mening, at denne bør forøges, naar Laanene ydes til Opførelse af Bygninger, Arbejderboliger, Veje, Jærnbaner, Kanaler og Markedspladser, samt at der for Laan til Plantningsforetagender bør gives særlige Bestemmelser.

Kommissionen kan ganske tiltræde denne Udtalelse og mener, at private Laangivere ogsaa skulle bemyndiges

til at udvide Afbetalingstiden; der synes dog at være Grund til at tro, at Udgifterne ved private Laan for Tiden ere lidt højere end ved Regjeringens Laan.

Kommissionen er af den Mening, at Udlaan til Udførelse af Grundforbedringer af begrænsede Summer af de offentlige Midler og mod forsvarlig Sikkerhed, vil være meget ønskeligt og til betydelig Fordel for Landbruget.

Nedsættelse af Rente, Afbetaling og Udgifter ved Laanets Stiftelse vil i mange Tilfælde sætte en Ejer med begrænset Dispositionsret i Stand til at udføre Arbejder, som er til Gavn for alle, som have med hans Ejendom at gjøre. Tilstedeværelse af Gaarde, som ere daarlig udstyrede med Bygninger, som have Mangel paa gode, velindrettede Arbejderhjem, Mangel paa ordentlig Vandforsyning og Kommunikationsmidler, er til Skade, saavel for Ejeren som for Forpagter og Arbejdere, hvorfor det for Landbruget som Næringsvej vilde være af meget stor Betydning, om saadanne Mangler blev afhjulpne, hvilket formentlig kræver Udredelse af billige Laan.

Iøvrigt findes der Præcedens for Udlaan af offentlige Midler til Forbedringer i Landbruget, idet der i Henhold til Love af 1846 og 1850 blev udlaant c. 72 Mill. Kr., hvoraf Halvdelen i England og Halvdelen i Skotland. Hele Beløbet blev tilbagebetalt med Undtagelse af c. 160,000 Kr.

Kommissionen antager ikke, at de Krav, som ville blive stillede til Statskassen, ville blive betydelige, thi trods de Fordele, som Regeringslaanene frembyde, ville dog mange Jordbesiddere ikke være i Stand til at benytte sig af dem; ejheller vil Parlamentet kunne byde saa gunstige Vilkaar for Udlaanet, at private Udlaan gjøres umulige eller ikke lønnende. En Indskrænkning i det nuværende Udbytte af saadanne udlaante Kapitaler vil blive mere end opvejet ved den Forøgelse af Udlaanene, som maa forventes at følge af en Udvidelse af Amortisations-tiden og Formindskelse af Udgifterne ved Laanets Stiftelse.

Skulde imod Forventning Forlangendet om Laan af

offentlige Midler vise sig at blive meget stort, er Nøden saa trykkende og de Fordele, som kunne opnaas, saa store, at Kommissionen ikke betænker sig paa at anbefale, at der træffes Foranstaltninger i den angivne Retning. Derved vil der paa Ejendomsbesiddernes Initiativ og Bekostning blive Anvendelse for et stort Antal ubeskæftigede Landbrugsarbejdere, og der vil være en Mulighed for derved at stemme op for den Strøm, som nu gaar fra Landet og til Byerne, ligesom Antallet af mindre Ejendomme, som passe for smaa Landbrugere, vil blive forøget, hvortil Parlamentet jo allerede ad anden Vej har gjort Skridt¹⁾.

Kommissionen slutter sin Flertalsbetænkning med at indstille dens Forslag til Dronningens Overvejelse og at udtale, at der ved disse Forslags Virkeliggjørelse kan gjøres nogen Gavn, om den end ikke antager, at der kan opnaas mere end at standse en yderligere Udvikling af den Nødstilstand, hvorunder det engelske Landbrug for Tiden i meget høj Grad lider.

Flertallet har samlet sig om en Betænkning, som i alt Væsentligt er refereret ovenfor; dog have flere af Flertallets Udvalgsmedlemmer taget særlige Reservationer paa enkelte Punkter, som for os have mindre Betydning; den væsentligste er et Ønske om, at Landbrugsprodukter og Maskiner ikke tages med i Skatteberegningen, da nemlig industrielle Maskiner ere fritagne for Skat.

Mindretallet udtaler, at Landbruget har lidt mest i den østlige og sydlige Del af England, nemlig i $\frac{1}{3}$ af hele Landet. Grundene hertil ere:

a. De østlige og sydlige Dele af England have haft uheldigt Vejr i flere Aar. Det begyndte i 1892 og om-

¹⁾ Det bemærkes dog, at Resultatet heraf endnu er meget ringe.

fattede de usædvanlig tørre Aar i 1893 og 1895, af hvilket 1893 var uovertruffet i dets uheldige Indflydelse paa Afgrøderne. Nord- og Vestengland havde langt gunstigere Vejrforhold i disse Aar, men led under de faldende Kvægpriser, som skyldtes Tørken i de andre Landsdele, som vare nødsagede til at sælge deres Besætninger.

b. Syd- og Østengland har lidt mest ved de faldende Hvedepriser, idet deres Sædskitte har været baseret paa Hvede, og Prisen paa Hvede er faldet stærkere end Prisen paa andre Landbrugsprodukter; Jorden kan af klimatiske Grunde kun vanskelig lægges ud i Græs.

c. I det sydlige og østlige England er der forholdsvis meget faa, smaa Ejendomme; de indhentede Oplysninger vise, at de smaa Landejendomme i de senere Aar have staaet sig langt bedre end de større. De have ikke havt de samme Vanskeligheder med Arbejderne, da de udføre Arbejdet selv i Forening med deres Familie, de tage alle Smaaprodukter nøjere ud, og de hengive sig mere til Mælkeribrug end til Korndyrkning. Det er almindelig anerkjendt, at Sammenlægning af Ejendomme, som i stort Omfang fandt Sted, inden de daarlige Tider kom, har vist stor Skade i sine Virkninger. Nu er det vanskeligere at dele Ejendommene igjen paa Grund af Ejernes manglende Evne til at udrede de Udgifter, som ere forbundne hermed. Det vil derfor have stor Betydning, om Staten kunde give Laan paa billige Vilkaar til Udførelse af Grundforbedringer og Opførelse af Bygninger, som nødvendiggjøres ved Deling af Ejendommene i mindre Dele. Det vil samtidig give Beskæftigelse til en Mængde af de Landarbejdere, som paa Grund af at megen Jord er lagt ud til permanent Græs ere blevne ledige.

d. Endelig, og det er Hovedsagen, er Skattebyrderne paa Landbruget langt større i de østlige og sydlige Distrikter end i andre Dele af England. Skattefordelingen blev nemlig fastsat den Gang, da disse Egne vare de rigeste og mest indbringende paa Grund

af de høje Hvedepriser. Kornets Prisfald har fuldstændig forandret dette Forhold, og Byrderne ere derfor blevne mere trykkende end andre Steder. De lokale Skatter ere, paa Grund af Landejendommenes Prisfald, stegne. Resultatet er blevet, at disse Afgifter som Gjennemsnit ere: Tiende 6 Kr. pr. Td. Land, »Land Tax« 16 % og lokale Skatter ligeledes 16 % af den aarlige Værdi af Ejendommene.

Lønningerne, som begyndte at stige i 1873, have, foruden Prisfaldet, været en stærkt medvirkende Grund til Landbrugets trykkede Tilstand. Arbejdspriserne ere i den større Del af England saa høje som nogensinde, og nogle Steder endog stegne i de senere Aar. I det østlige og sydlige har der været et lille Fald. Naar Hensyn tages til det meget store Prisfald paa Arbejdernes Hovedfornødenheder, er det sikkert, at de, sammenlignet med Farmernes Udbytte, Renten af Kapitaler og Forpagtningsafgifternes Størrelse, staa sig langt bedre end tidligere. Og Stigningen i Lønningerne har været en af Hovedvanskelighederne ved Jordens Drift; Landmændene have dog nu lært at økonomisere bedre med Arbejds-kraften.

Naar Spørgsmaalet stilles, hvorledes Landbruget skal hjælpes, og naar man lader alle Forsøg paa kunstig at hæve Priserne, saasom Forandring af Møntfod eller Toldbeskyttelse ude af Betragtning, da er der at gaa følgende Veje: enten maa man forbedre Forpagternes Status ved at give dem Sikkerhed for at de faa Erstatning for udførte Forbedringer og støtte dem paa enhver Maade, for at kunne opnaa Nedsættelse af Afgifterne; eller man maa indføre Lettelser ved Transport af Landbrugsprodukter til Markedet samt Foderstoffer og Gjødninger ud til Landmændene saavel ved Nedsættelse af Taxterne som ved Begunstigelser for Bygning af lette Jærnbaner; eller ved at fremme Andelsforetagender, hvorved Kvaliteten af Landbrugsprodukterne forbedres og en unødvendig Mel-

lemmand mellem Producent og Konsument spares og endelig ved at formindske de paa Jorden hvilende Byrder samt ved lettere Adgang til Laan for Grundforbedringer.

Da Flertallet kun har behandlet de to sidste Punkter, holder Mindretallet sig ogsaa til disse, om det end anser flere af de andre Punkter for at være af større Betydning.

I Behandlingen af Spørgsmaalet om »Land Tax« er Mindretallet enigt med Flertallet, som mener, at dette ganske har overset Betydningen af Tiendens Tryk paa Landbruget. Denne Afgift er i flere Egne saa stor, at der, naar den er betalt, kun bliver en lille eller ingen Afgift tilovers for Ejeren af Jorden til dermed at udføre Forbedringer eller endog kun til at vedligeholde Bygningerne¹⁾. Da Tienden i 1834 blev delt om, var Øst-, Syd- og Mellemengland hovedsagelig hvededyrkende, og da Hvedepriserne vare høje, blev selvfølgelig disse Landsdele belastede meget stærkere end Græsgangene i Vestengland. Saaledes blev Tienden i Essex sat til c. 7 Kr. pr. Td. Land og i andre sydlige og østlige Grevskaber til mindst $5\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td. Land, medens den i Nord- og Vestengland kun sattes til fra 60 Øre til højst $2\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td. Land. Tienden for Essex alene udgjorde i 1834 det samme som for Lancashire, Cumberland, Northumberland, Durham, Westmoreland og Rutland tilsammen. I en Lov af 1891 blev der truffet den Bestemmelse, at hvor Tienden udgjør mere end $\frac{2}{3}$ af Jordens aarlige Værdi, skal den nedsættes hertil. Mindretallet formener, at der maa finde en endnu større Reduktion Sted, særlig i de Egne, hvor Jorden er faldet mest i Værdi og ønsker at bemærke, at Tiende og

¹⁾ Det skal her erindres, at den største Del af Englands Agerjord er bortlejet, og at Ejeren som Regel maa afholde al Vedligeholdelse af Bygninger samt er forpligtet til, ved Fra-trædelse af Forpagtninger, at godtgjøre Forpagteren, med visse Begrænsninger, de af denne udførte Forbedringer.

»Land-Tax« er ikke Skatter i dette Ords almindelige Mening. De maa snarere betragtes som Renteydelser, som hvile paa Jorden foruden de Prioritetsrenter, som Ejerne maa betale, og de ere lagte paa Jorden paa Grund af særlige Omstændigheder. De kan ikke betragtes som Skatter, idet man herved forstaar Individernes Bidrag til Afholdelse af Statens Udgifter; de ere nærmest aarlige Renteydelser, idet Jorden gennem Generationer er solgt og kjøbt med denne Afgift paa-hvilende. Mindretallet foreslaar derfor heller ikke at disse Afgifter skulle ophæves, men at de skulle fordeles ligelig.

De lokale Skatter ere blevne stærkt paaklagede af det store Antal af Landmænd, som ere afhørte, og Mindretallet kan meget godt forstaa, at Landbruget ønsker sig fritaget for en Del af denne Udgift, men er iøvrigt af den Mening, at Skatteyderne i de større Byer, ligeledes ville udtale Ønske om at betale mindre. Og Skatteprocenten i de større Byer, London inkl., er saa høj, at den vanskelig kan forhøjes, medens den i Virkeligheden er gaaet ned i Landdistrikterne i de senere Aar. I 1868—69 var den 13 % og i 1893—94 11 %. I førstnævnte Aar udredede Landbruget i lokale Skatter c. 92 Mill. Kr. og i sidstnævnte Aar kun c. 68 Mill. Kr., altsaa en Nedgang af 26 %. Grunden hertil er dels Nedgangen i Fattigbyrden (med c. 24 %), dels det store Tilskud fra Regjeringen, dels den betydelige Beskatning af Jærnbaner, Bygninger og andre Værdier og endelig Nedgangen i Landejendommenes Værdi og den deraf følgende mindre Skatteansættelse. Ogsaa her mener Mindretallet, at det ikke saa meget er Størrelsen af det Beløb, som Landbruget betaler i lokale Skatter, som er trykkende, men væsentlig den ulige Fordeling som bør forandres. Mindretallet er enigt med Flertallet i, at man ikke atter bør optage Forslag til en lokal Indkomstskat, da den er yderst vanskelig at faa retfærdig fordelt, og det er rimeligst, at den vil blive baaret af Land-

bruget i langt større Grad, end man tænker sig i Forvejen.

Angaaende Flertallets Forslag om, at Landbruget af visse Skatter kun skal betale efter Forholdet 1:4 i Sammenligning med andre Samfundsklasser, og at Staten skulde betale den Reduktion, som Landbruget fik, tør Mindretallet ikke udtale sig, før Udtalelser fra Finanstyrelsen fremkomme. Det kan dog ikke se rettere, end at Staten ved denne Fordeling kommer til at betale c. 54 Mill. Kr. om Aaret, og dette tør Mindretallet ikke anbefale, med mindre der ogsaa bliver taget Hensyn til andre Skatteydere, navnlig dem i de større Byer samt London, som ere stærkt belastede.

Den foreslaaede Fordeling af Skatten vil desuden stedse blive ulige, og skal Staten betale $\frac{3}{4}$ af Landbrugets Del i Fattigudgifterne m. m., da bliver hele Fattigvæsenet, som nu hviler paa Kommunerne og ogsaa bør hvile paa disse, en Statssag, hvad Mindretallet maa anse for meget uheldigt, og som ligeledes er anset for uheldigt af de mest ansete Statsmænd og Statsøkonomer, da netop disse Udgifter bør holdes nede ved Kommunens Udredelse af Udgifterne; skal Kommunerne til Fattigvæsenet udgive Statens Penge, vil al Ansvarsfølelse bortfalde. I en Mængde Landkommuner udgjør Landejendommen hele Arealet, det vil altsaa sige, at Staten kommer til at bære $\frac{3}{4}$ af alle Udgifterne til Fattigvæsenet i disse Kommuner.

Det er forudsat, at Principet kun skal bringes i Anvendelse paa de nuværende Skatter, men ikke paa fremtidige Forøgelse af Beløbene. Men skulde det i Fremtiden blive nødvendigt at tilvejebringe større Skatteindtægt, da ville Kravene om Fritagelse for Landbruget blive endnu stærkere, og hvorlænge vil det da blive muligt at begrænse Kravet om Begunstigelser alene til Landejendommene? Er det ikke en afgjort Sag, at ogsaa andre Skatteydere ville lægge et uimodstaaeligt Tryk paa Parlamentet for at faa lignende Begunstigelser? Forudsætter man, at Begunstigelsen begrænses til Land-

ejendomme, vil Kommunalbestyrelserne ikke have den mindste Interesse i Økonomi, og der vil fremkomme lige saa store Uretfærdigheder, som Lovgivningen for 60 Aar siden lagde Grunden til. Man maa endvidere erindre, at mange af de Klager, som nu fremkomme fra Jordens Brugere, i Virkeligheden ere ganske uberettigede, idet i sidste Linie Jordens Ejere og ikke dens Brugere maa bære Byrderne.

I 1870 fastslog Mr. Goschen¹⁾ i sin Beretning om Beskatning af Land følgende Hovedprinciper for Beskatning af Landejendomme, som ere blevne almindelig anerkjendte:

a. Ved Lejemaal maa Gjennemsnitsbeløbet af tidligere Aars Skatter uafvigelig lægges til Grund ved Beregningen sammen med de andre Udgifter, naar en Landmand staar i Færd med at overtage en Ejendom, og Afgiften, han skal give, bør sættes i Forhold til den Skat, som paahviler Jorden. I det Omfang falder altsaa Skatten direkte paa Ejeren. Hvis paa den anden Side Skatten stiger efter at Kontrakten er afsluttet, da maa Forpagteren bære Merudgiften, og i de senere Aar har det været almindeligt, at Skatterne ere stegne.

b. Hvor der ikke er nogen Overenskomst om, at Afgiften skal staa i Forhold til Skatterne, vil Brugeren ved Fornyelse sørge for at faa den forøgede Skat udlignet ved en formindsket Afgift; men praktisk talt har dette Intet at sige, de fleste Afgifter have tidligere været meget moderate; nu stige Skatterne, og Afgiften bliver derved højere.

Mindretallet mener ikke, at Tilskud fra Regjeringen vil komme det arbejdende Landbrug til Gode i Længden, idet det efter kort Tids Forløb vil finde Vej til Ejerens Lomme. For at komme ud over dette, mener Mindretallet, at Halvdelen af Skatterne bør betaales af

¹⁾ Tidligere Finansminister, har bidraget til, at der af Statskassen er givet betydelige Tilskud til Kommunerne.

Ejerne og Halvdelen af Brugerne. Dette er tidligere foreslaaet og er Lov i Skotland.

Overligningskommissionen har i de senere Aar taget mere Hensyn til Landbrugets trykkede Tilstand og navnlig nedsat Skatterne, hvor Forpagtningsafgiften er nedsat, hvilket er i fuld Overensstemmelse med Loven, som siger, at Jorden skal beskattes efter sin aarlige Værdi, Iøvrigt maa Mindretallet anbefale, at Jorden ansættes i Skat af én Kommission og ikke som nu af ligesaa mange Kommissioner, som der er Skatter at betale.

Sluttelig kritiserer Mindretallet stærkt og indgaaende de finansielle Beregninger, som ligge til Grund for Flertallets Omtale af de kongelige Skatter, og bebrejder dette stærkt, at det paa et saa usolidt Fundament har turdet paatage sig Ansvar for saa omfattende Forslag. Særlig maa Mindretallet udtale sig ganske bestemt imod, at den indløste »Land-Tax« endnu hviler som en Byrde paa Jorden. Beskatningen af Jordens Kapitalværdi er, naar man ikke tager Hensyn til den indløste »Land-Tax«, 33 0/0, og naar tages Hensyn til den ikke indløste, 39 0/0 imod henholdsvis 33 0/0 og 33¹/₃ 0/0 for anden afgiftssvarende Jord. Efter Mindretallets Mening kan »Land-Tax« ikke betragtes som nogen Skat mere, idet den blev fordelt mellem Grevskaberne allerede i 1692 og opretholdt lige siden, og Indløsningen blev tilladt i 1798 og blev benyttet i stor Udstrækning; Afgiften kan derfor ikke betragtes som en almindelig Skat, men maa anses som en Renteydelse, som hviler paa Ejendommen, og som den er kjøbt og solgt med i mange Generationer.

Mindretallet kan tiltræde Flertallets Opfattelse af Betydningen af Laan, men maa fremhæve Ønskeligheden af at de særlig anvendes til Deling af Ejendomme samt at ved Laan til Draining o. lign., Landbrugsministeriet approberer de udførte Arbejder.

Ovenstaaende vil man finde gjengivet Hovedpunkterne i Betænkningen fra den engelske Landbrugskommission, som ogsaa udenfor England er imødeset med en vis Spænding. Man vil heraf se, at selv England, som er saa langt fremme i økonomisk Opdragelse, staar ret usikkert overfor det store Spørgsmaal om Skattebyrdens Fordeling mellem Kapitalen, Landbruget og de andre Næringsveje. At Udviklingen er noget vanskelig at følge ligger i, at Forholdene i England og Danmark ere saa vidt forskellige, at en fuldstændig Klarlæggelse vil blive meget omfangsrig.

Af den engelske Regjering er i Henhold til denne Beretning forelagt en Lov, hvis Hovedbestemmelser ere følgende:

Fra d. 31. Marts Aaret efter, at Loven er vedtagen, ville alle Brugere af saadanne Jorder, som ene benyttes til Landbrug (heri indbefattet Enge og permanente Græsgange), Markedspladser, Skove, Kjøkkenhaver, Planteskoler eller Huslodder, men ikke Jorder, som sammen med et Hus bruges til Park eller Lysthave, have i Forhold til saadanne Jorders aarlige Værdi at svare det halve af den lokale Skat, som svares af Brugere af andre faste Ejendomme, Bygninger og Værdier. Der er saaledes taget fuldt Hensyn til Flertallets Forslag i saa Henseende, hvilket i og for sig er ganske rimeligt, da 2 af de nuværende Ministre vare Medlemmer af Landbokommisionens Flertal og have indbragt denne Lov for Parlamentet. — Loven vil medføre en betydelig Nedsættelse af de Afgifter, som Landbruget betaler; hvor store Nedsættelserne ere, kan ikke angives bestemt, men anslaaes til c. 27 Mill. Kroner aarlig og berettiges ved, at Finansernes gunstige Stilling uden Vanskelighed tillade Urdedelsen af dette Beløb.

Loven foreskriver Udarbejdelse af specificerede Ansættelser for hver Ejendom i hele Storbritannien og

angiver omfattende Regler for Udførelsen af denne Skatnedsættelse.

Virkningerne af Loven ville blive en Nedgang i alle offentlige lokale Kassers Indtægter. Disse skulle imidlertid af Statskassen have fuld Erstatning, naar de paa nærmere angiven Maade oplyse om, hvor stor deres Mindreindtægt er bleven paa Grund af denne Lovs Gjennemførelse.

Mr. Chaplin forelagde, som sagt, Loven og udviklede, hvor akut Landbrugskrisen er bleven i England, hvorledes Alle, lige fra Godsjere og Forpagtere til Haandværkere, Smaahandlende og senere ogsaa Landarbejdere lide derunder, og hvor uforholdsmæssig haardt Jorden er ramt af de lokale Skatter i Sammenligning med andre Erhverv og særlig set i Forhold til den nuværende Evne til at bære disse Byrder.

Loven har nu i Løbet af meget kort Tid passeret Parlamentet og det med en langt større Majoritet, end Partistillingen berettigede til at forvente. Den er bleven bekjæmpet med overordentlig Kraft af Oppositionen, idet denne holder paa, at Loven ikke vil være til nogen nævneværdig Lettelse for det arbejdende Landbrug, særlig i de haardest ramte Provinser, og at den i Virkeligheden vil virke som en Statsunderstøttelse til en enkelt Klasse af Samfundet, nemlig Ejendomsbesidderne, og endelig, at Loven ikke gjør nogetsomhelst for at hjælpe paa, at de lokale Skatter hvile i høj Grad ulige paa de forskjellige Egne af England.

Af Hensyn til Oppositionen fandt Regjeringen det dog nødvendigt at gjøre den Indrømmelse, at Lovens Varighed begrænses til 5 Aar, og at inden den Tids Forløb en almindelig Reform af det kommunale Beskatningsvæsen bliver forberedt.
